

نقش زمینه‌گرایی و میان‌افزایی در باززنده‌سازی بناهای تاریخی مطالعه‌ی موردی: خانه‌ی کیاموسوی لاهیجان

متین فرزیدی*، سید باقر حسینی^۲، رضا پرویزی^۳

m.farzidi@deylaman.ac.ir

hosseini@iust.ac.ir

reza.parvizi@deylaman.ac.ir

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری مؤسسه آموزش عالی دیلمان لاهیجان، گیلان، ایران

۲- دانشیار، عضو هیئت علمی دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران

۳- مربی، عضو هیئت علمی مؤسسه آموزش عالی دیلمان لاهیجان، گیلان، ایران

چکیده

تاریخ و تمدن هر محیطی، خود را در بناها و رسومات به‌جامانده از افراد نشان می‌دهد. سبک و فرم بناها که از گذشته باقی مانده، نشان‌دهنده‌ی اصالت و نحوه‌ی تفکر و زیستن آن‌هاست. اما متأسفانه عدم برنامه‌ریزی مناسب جهت توسعه‌ی شهری، انتقال یافتن صعودی جمعیت بدون برنامه به شهرها، اهمیت ساخت و ساز جهت پاسخگویی به رشد جمعیت با تخریب بناهای به‌جامانده از گذشته بدون توجه به هویت و ارزش آن‌ها جهت دریافت منافع و سرمایه‌ی مادی بیشتر، سبب بی‌اهمیت شدن تدریجی این آثار ارزشمند و در برخی موارد منجر به تبدیل آن‌ها به مکان‌های تخریبی گشته است که در برخی موارد آثار سوء اجتماعی- فرهنگی به جا گذاشته است. هدف از انجام این پژوهش، توجه مجدد و روح بخشیدن به بنای تاریخی مورد نظر جهت باززنده‌سازی و احیای فرهنگ گذشته می‌باشد. روش تحقیق در این مقاله تحلیلی- توصیفی همراه با گردآوری اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای است. موضوع تحقیق، خانه‌ی قدیمی کیاموسوی واقع در محله‌ی پردسر شهرستان لاهیجان، استان گیلان است. در این پژوهش ابتدا راجع به زمینه‌گرایی و عوامل تشکیل‌دهنده‌ی آن و میان‌افزایی و تأثیری که این عوامل در باززنده‌سازی بنا دارد، صحبت گردید. سپس از طریق نقشه‌های دریافت شده از شهرداری لاهیجان به تحلیل موقعیت‌ها و کاربری‌های محله‌ی پردسر و خانه‌ی کیاموسوی پرداخته شد. در نهایت بر مبنای مطالعات و گفت‌وگو با ساکنین محله، تغییرات لازم در محله از قبیل: فضای سبز و پارکینگ، حذف کاربری‌های نامناسب، تعبیه فضاهای موردنیاز و دادن کاربری خانه‌ی گردشگر(غذاخوری همراه با موزه فرهنگی- مردمی) و طراحی آن صورت گرفت. معیارهای مورد توجه در طراحی شامل حفظ تزیینات، استفاده از زمین بایر مجاور به عنوان موزه‌ی فرهنگی، تخصیص بخشی از محیط به فضای سبز و آب نما و به‌کارگیری فضای درون خانه و بیرون به رستوران سنتی و دیگر عوامل اقلیمی و کالبدی می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: زمینه‌گرایی، میان‌افزایی، باززنده‌سازی، خانه‌ی کیاموسوی

۱- مقدمه

نظریه‌های راسی را می‌توان در خصوص بافت‌های کهن در ذیل مورد اشاره قرار داد:
الف- مرمت‌نیازمند زمان است. ب- بناهای تاریخی دربرگیرنده خاطرات، افکار و آثار نسل‌های متعدد در گذشته است. ج- بناهای تاریخی نقش اساسی در خلق هویت شهرها دارند. راسکین معتقد است که یافته‌های تاریخی به یکباره خلق نشده‌اند، بلکه از تمایل فضای انسان ساخت و فضای طبیعی به وجود آمده‌اند. بنابراین در امر مرمت شهری باید از قوانین منظرسازی بهره‌جست و سپس آنها را در بافت‌های کهن شهری مورد استفاده قرار داد [۱]. زمینه‌گرایی والزر در بطن این عقیده قرار دارد که «هر جامعه مشخص چنان است که زندگی در آن به طریق خاصی است، یعنی طریقی که وامدار فهم مشترک اعضای آن جامعه است». نظریه زمینه‌گرا بر این باور است که همه استدلال‌های عقلی مبتنی بر تجربه‌های خاص زبانی اجتماعی یا به